

УДК 793.31(87+862)

*Яценко Ольга Леонідівна,
доцент кафедри народної хореографії
Київського національного університету
культури і мистецтв,
заслужена артистка України
zhemchuzhna@ukr.net*

ОСОБЛИВОСТІ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КУЛЬТУРИ КРАЇН ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ – ВЕНЕСУЕЛИ ТА КОЛУМБІЇ

Мета роботи — аналіз народного хореографічного мистецтва Венесуели та Колумбії, а також систематизація відомостей про особливості народного танцю цих латиноамериканських країн на сучасному етапі. *Методологія дослідження* полягає в застосуванні історико-культурного та аналітичного методів, що дає змогу проаналізувати особливості народного танцю Венесуели та Колумбії залежно від ступеня впливу різних культур — індіанської, африканської та європейської. *Наукова новизна* полягає у з'ясуванні взаємовпливів та взаємопроникнення народного хореографічного мистецтва Венесуели та Колумбії, а також визначенні особливостей найбільш популярних танців, які сьогодні можна побачити на професійній сцені, — хоропо та кумбії. *Висновки.* Народне хореографічне мистецтво Колумбії та Венесуели в останні роки набуває дедалі більшої популярності завдяки таким його особливостям, як емоційність, експресивність, чуттєвість, еротичність, яскравий колорит. В його основі лежать стосунки між чоловіком і жінкою, що виражаються широким спектром почуттів, і саме тому такі танці вимагають від танцівників, окрім гарних хореографічних навичок, неабиякої акторської майстерності, в тому числі широкого використання мімічних засобів.

Ключові слова: Латинська Америка, Венесуела, Колумбія, хореографічна культура, народний танець, хоропо, кумбія.

Яценко Ольга Леонидовна, доцент кафедры народной хореографии Киевского национального университета культуры и искусств, заслуженная артистка Украины

Особенности хореографической культуры стран Латинской Америки – Венесуэлы и Колумбии

Цель работы — анализ народного хореографического искусства Венесуэлы и Колумбии, а также систематизация сведений об особенностях народного танца данных латиноамериканских стран на современном этапе. *Методология исследования* заключается в применении историко-культурного и аналитического методов, позволяющих проанализировать особенности народного танца Венесуэлы и Колумбии в зависимости от степени влияния разных культур — индейской, африканской и европейской. *Научная новизна* заключается в выявлении взаимовлияния и взаимопроникновения народного хореографического искусства Венесуэлы и Колумбии, а также определении особенностей наиболее популярных танцев, которые сегодня можно увидеть на профессиональной сцене, — хоропо и кумбии. *Выводы.* Народное хореографическое искусство Колумбии и Венесуэлы в последние годы приобретает все большую популярность благодаря таким его особенностям, как эмоциональность, экспрессивность, чувственность, эротичность, яркий колорит. В его основе лежат отношения между мужчиной и женщиной, которые выражаются широким спектром чувств, и именно поэтому такие танцы требуют от

танцювщиків, крім отработаних хореографічних навичок, яркого акторського мистецтва, в тому числі широкого використання мимічних засобів.

Ключевые слова: Латинська Америка, Венесуела, Колумбія, хореографічна культура, народний танець, хорopo, кумбія.

Yatsenko Olga, Associate Professor of the Folk Choreography Department, Kyiv National University of Culture and Arts, Honored Artist of Ukraine

Features of choreography culture of Latin American countries – Venezuela and Columbia

Purpose of Article. The paper aims to provide analysis of folk choreography art of Venezuela and Columbia as well as data arrangements for folk dance features of these Latin American countries in the modern epoch. Research **methodology** consists in the application of historical and cultural, analytical methods that allows reviewing the characteristics of the folk dance of Venezuela and Columbia, depending on the extent of the respective impact of various cultures — Indian, African and European. **Scientific novelty** means clarification for mutual influence and convergence of the folk choreography art of Venezuela and Columbia as well as the determination of features of the most popular dances which nowadays may be seen on the professional stage, — joropo and cumbia. **Conclusions.** The folk choreography art of Venezuela and Columbia gains more and more popularity over recent years due to the features as follows: emotionality, expressivity, sensibility, sexuality, bright colors. Relations between a man and a woman form the basis of it that is expressed through a broad spectrum of feelings, therefore, given those as mentioned earlier, such dances require from dancers, besides perfect choreographic skills, exceptional acting talent, including extensive mimic abilities.

Key words: Latin America, Venezuela, Columbia, choreography culture, folk dance, joropo, cumbia.

Актуальність теми дослідження. Народне хореографічне мистецтво народів Латинської Америки — це своєрідний пласт народної культури, який виник внаслідок поєднання і взаємопроникнення різних культур – корінного населення та поселенців з європейських країн. Його особливості можна простежити на прикладі двох сусідніх латиноамериканських країн — Венесуели та Колумбії. Танці цих народів запальні, емоційні, експресивні, вони не лише передають душевний стан виконавця, а й є відображенням народного характеру. Колоритні танці Колумбії та Венесуели в останні роки набувають дедалі більшої популярності, що робить актуальним їх поглиблене вивчення.

Аналіз досліджень і публікацій. В усі часи танцювальне мистецтво народів Латинської Америки привертало увагу дослідників. Це своєрідний пласт народної культури, який виник внаслідок поєднання і взаємопроникнення різних культур – корінного населення та поселенців з європейських країн. Як констатують історичні (Поскони́на О. И. История Латинской Америки (до XX века), 2005) та мистецтвознавчі (Культура Латинской Америки, 2000) джерела, корінним населенням вважаються індіанці, які, у свою чергу, є нащадками азійських народів. Після висадки Колумба на берегах Американського континенту тут почалася європейська колонізація, що супроводжувалася завезенням рабів із Африки для роботи на плантаціях. Таким чином, на території країн сучасної Латинської Америки розвивалися три основних напрями танцювального мистецтва – індіанський, африканський та європейський.

Залежно від конкретних історичних і геополітичних обставин ці напрями в різних регіонах більшою чи меншою мірою зберігали свої риси або ж, навпаки, асимілювалися. Однак в них сформувалися і спільні риси, які виділяють латиноамериканські танці з-поміж танців інших народів: надзвичайна життєстверджуюча сила, своєрідний колорит, пристрасність і темпераментність, синкоповані ритми й водночас надзвичайна пластичність виконання. Про це пишуть у своїх працях та окремих публікаціях вітчизняні та зарубіжні мистецтвознавці та хореографи, такі як У. Лерд (Техника латиноамериканських танцев, 2003), Д. Останіна (Народные танцы стран Латинской Америки, 2016) та ін. Водночас латиноамериканські танці привертають увагу здебільшого дослідників бальної хореографії, що звужує їх вивчення до 5-7 танців, які можна побачити у конкурсних програмах та на клубних вечірках, при цьому багатий танцювальний фольклор регіону залишається практично поза увагою.

Метою статті є аналіз народного хореографічного мистецтва Венесуели та Колумбії, а також систематизація відомостей про особливості народного танцю цих латиноамериканських країн на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні латиноамериканські танці користуються надзвичайною популярністю в усьому світі. Увагу хореографів привертає як автентичне танцювальне мистецтво, так і сценічні його форми. Останні, зокрема, увійшли до золотого фонду бального танцю – латиноамериканської програми. Танці країн Латинської Америки у сценічній обробці входять і до репертуарів колективів народного танцю, а також, завдяки своїй пластичності та ритмічності, є чудовим засобом підготовки професійних танцівників і хореографів у навчальних закладах різного рівня. Більш того, якщо бальна хореографія взяла на озброєння лише 5 латиноамериканських танців, то балетмейстери, що працюють у царині народно-сценічної хореографії, мають у своєму розпорядженні значно ширший перелік хореографічних творів, які можуть використати як для створення окремих постановок, так і для формування професійних навичок сценічного виконання танців різних народів у студентів хореографічних відділень.

Таким чином, дослідження особливостей латиноамериканських танців як невід'ємної складової хореографічної культури народів світу та можливостей їх використання для фахової підготовки студентів на сьогодні набуває особливої актуальності.

Своєрідність культури Венесуели зумовлена тим фактом, що в ній сплелася коріння 3 різних народів: індіанських племен Латинської Америки, африканського та іспанського народу. Крім того, в з середини ХХ ст. на ній позначився сильний вплив Сполучених Штатів. Загалом, як зазначають джерела, роль корінного індіанського населення у становленні національної культури Венесуели вкрай мала; африканська культура привнесла музичні традиції та певні інструменти, такі як барабан; більш значним був вплив Іспанії, що в основному прийшов з Андалусії.

Водночас деякі джерела стверджують, що вплив індіанської культури в народному мистецтві досить відчутний, наводячи як приклад популярний народний танець «маре-маре» що сягає корінням до старовинного індійському ритуального танцю на честь божеств Ягуара і Місяця [5].

Венесуельська музика характеризується сумішшю іспанських і африканських мотивів. Улюблений жанр фольклору льянеро – «хоропо», який становить собою цілу сюїту з танців, пісень та інструментальних п'єс. У музичному супроводі беруть участь національні інструменти маракас (тріскачка, зроблена з висушеного гарбуза) невелика арфа і чотириструнна гітара куатро. Народна пісня Венесуели представлена жанрами коплі (куплет) і корридо, сформованим на основі іспанського романсу. З усіх музичних стилів, на які багата культура льянос Венесуели, найхарактернішим для цієї частини країни є «хоропо». Цей жанр музики (а також танцю) прийшов з великих рівнин країни, основні мотиви народної творчості яких пов'язані з землею і вирощуванням худоби.

На окрему увагу заслуговує народне хореографічне мистецтво Венесуели.

Одним із найдавніших є танець карибів, відомий на сході й півдні Венесуели з назвою «себукан» (у мистецтвознавчій літературі на сьогодні його здебільшого називають «Танцем зі стрічками»). Основний принцип виконання танцю зі стрічками такий. До вершини вритої в землю досить високої жердини прив'язують від 10-12 до 18-20 довгих різнобарвних стрічок. Стільки ж танцюристів, взявшись кожний за вільний кінець стрічки, з танцем і співом відповідних строф у такт музиці рухаються навколо жердини то в один, то в інший бік, так що стрічки то обвивають жердину, то віялом розходяться навколо. Хореографія може бути ускладнена таким чином, що половина танцюристів, наприклад через одного, розташовується ближче до жердини, а решта стає трохи далі, утворюючи, таким чином, два концентричних кола, які одночасно рухаються у протилежних напрямках. При цьому стрічки, обвиваючи жердину, переплітаються особливо мальовничим хрестоподібним візерунком, що нагадує справжній себукан – обплетену рослинними волокнами жердину, якою індіанки розминають рослину юку, щоб попередньо видалити з неї гіркий сік, перш ніж вживати в їжу (звідси назва танцю) [5].

Національним танцем Венесуели є Joropo – хоропо (за деякими джерелами – джоропо). На відміну від багатьох танців, які, фактично, є своєрідною візиткою того чи іншого народу (як, наприклад, український гопак) хоропо офіційно визнано венесуельським національним танцем. Це сталося у 1882 році.

Хоропо здавна був популярним народним танцем у Венесуелі. Зазвичай його виконували на сільських зібраннях – Férias (фестивалях), де люди збиралися, щоб поспівати й потанцювати, визначити найкращих виконавців.

Це парний танець, що має 36 варіантів основних кроків.

Музика, що має однойменну назву, ритмом схожа із вальсом і виконується в темпі 3/4. У цьому танці більша частина поворотів і рухів також схожа з рухами вальсу, однак його основна особливість – періодичні швидкі рухи ніг танцюристів вперед і назад.

Хоропо здавна побутував у селах на рівнинній частині Венесуели – Лос-Льяносі. Згодом він поширився по всій Венесуелі, вийшовши далеко за межі Льяноса. Термін «хоропо» охоплює досить широкий спектр венесуельських культурних форм – від одягу й поезії до танців і музики. Танець хоропо виконується під акомпанемент однойменної народної музики, що виконується на куатро, арфі, мандоліні й маракасах. Цікаво, що на сьогодні хоропо вчать танцювати вже школярі початкових класів, демонструючи свої досягнення під час фестивалів.

Дослідники, відмічаючи подібність хоропо до вальсу, називають його «венесуельським вальсом». Очевидно також, що на його формування вплинули як африканські, так і європейські танцювальні традиції. Зазвичай цей танець виконують так: спочатку партнери кружляють парами, міцно тримаючи один одного в обіймах. Потім виконавці розходяться на кілька кроків і, стоячи обличчям один до одного, роблять невеликі кроки вперед та назад. Після цього знову беруться за руки, і жінка рухається навколо чоловіка широкими кроками, а чоловік вистукує ногами під ритм музики, повертаючись на одному місці.

Танцюючи хоропо, партнери не торкаються один одного й відбивають чечітку – сапатео. Верхня частина тулуба майже не рухається, вся увага прикута до рухів ніг, які дуже швидко відстукують ритм каблуками. У різновиді хоропо, що має назву «кокетування», танцюрист прагне заволодіти партнеркою й, рухаючись по спіралі, описує всі менші кола навколо центру, у якому перебуває його пара; партнерка, у свою чергу, повільно й обережно скорочує відстань між собою й партнером.

Народно-сценічний варіант хоропо становить собою танець, у якому чоловік спочатку соло виконує кроки сапатеадо, а потім пара, тримаючись один за одного виконує невеликі кроки, що нагадують па вальсу.

З інших народних танців популярністю користуються також пасілья (різновид креольського вальсу); меренге (жанр афроамериканського фольклору) і тангіто (венесуельський варіант аргентинського танго). Серед найбільш відомих танців Венесуели слід також назвати гуарачас, ла палому, сапатео, качучу.

На сьогодні танцювальне мистецтво Венесуели, як і більшості інших країн Латинської Америки, існує в певних ustalених формах, зумовлених народними звичаями та традиціями, однак продовжує розвиватися під впливом різних культур, переважно європейських, і навколишнього середовища. Одним із найбільш відомих танцювальних ансамблів Венесуели на сьогодні є фольклорний колектив «Abolengo» «перекладається як "Нащадки своїх предків"», заснований 2004 року в місті Гуакара. Репертуар колективу багатий різноманітними танцями: попурі, каліпсо, ісидора, кармела (парранда) та ін. На території колишнього радянського простору вперше здійснив постановку венесуельського танцю на професійній сцені російський балетмейстер І.Моїсеєв – це був танець хоропо. Ця постановка і зараз входить до репертуару Державного академічного ансамблю народного танцю ім. І.Моїсеєва.

Постановки венесуельських народних танців на сучасній сцені можна вважати досить перспективним напрямом роботи балетмейстера. При цьому насамперед варто приділити увагу танцювальному жанру фольклору льянеро – хоропо, звернувши увагу на зв'язок музики, пісні й танцю, а також прояви впливу хореографічної культури Іспанії та Африки на розвиток танцювального мистецтва Венесуели. На практиці слід опанувати позиції та положення рук, корпусу, голови, притаманні венесуельському танцю, засвоїти техніку обертів у парі, відпрацювати дрібну техніку ніг, жіночі оберти та техніку роботи зі спідницею.

В культурі Колумбії відчутний африканський вплив, який найсильніше проявився, зокрема, на карибському узбережжі. В Колумбії до цього часу зберігаються багаті й різноманітні культурні традиції доколумбової епохи, а індійський вплив відчувається у творах народного мистецтва, музиці й танцях. Колумбія багата на фольклорні традиції, в яких помітні іспанські, африканські та індіанські корені. Саме звідси ведуть початок тропічні танці та музика – сальса, кумбія, порро, вальєнато та інші.

Етнічні відмінності у складі населення різних природних регіонів створюють відмінності у фольклорних і музичних напрямках. Дух колумбійських танців – це чуттєві ритми, свобода, експресія, бадьорість, гарний настрій. У них поєднуються музичні традиції трьох культур – африканської, індіанської та європейської. Африканці привнесли ритм барабанів, індіанці – флейти і сопілки (зі стебла проса) які ведуть мелодію, європейці (іспанці) – варіації в музичному виконанні, хореографії та одязі танцюристів. Причому від регіону до регіону музичні традиції можуть мінятися настільки, що здається, начебто це зовсім різні країни. Таким чином, як зазначають джерела [3; 4; 5 та ін.], у колумбійських народних танцях переплелися традиції європейської, індіанської й африканської культур. Ці танці емоційні й елегантні, пластичні й стрімкі, еротичні й видовищні. В них широко використовуються різноманітні атрибути. Все це разом і формує сутність колумбійських танців – свобода, почуттєві ритми, бадьорість і гарний настрій.

Колумбійське хореографічне мистецтво дуже барвисте, що зумовлено, зокрема, географічним розташуванням країни. Так, портове місто Картахена на узбережжі Карибського моря в Колумбії було головним пунктом зв'язку між Іспанією й областями, що утворили нинішню Колумбію й Венесуелу. Низка танців *Bailecitos de tierra* (фанданго) у цій області, які схожі на мексиканський танець жарабе й перуанський танець замакуека, називають бамбуко й хоропо.

Бамбуко поєднує в собі риси фанданго, андських і афро-латиноамериканських танців, а партнери традиційно використовують носову хусточку, щоб фліртувати й прикрасити основну тему танцю - залицяння.

Історія цього танцю тягнеться з кінця 19 століття. Бамбуко традиційно виконували в регіонах колумбійських Анд (Кауко, Бойака, Сантандер дель Норте, Нариньо). У кожному регіоні існувала своя власна варіація, однак на початку ХХ століття професійні хореографи постаралися виділити єдиний малюнок танцю, якому можна побачити зараз на святах. Ключові фігури

бамбуко (флірт, залицяння, поцілунок) показують процес завоювання дівчини чоловіком. В 1960-ті роки було офіційно затверджено костюм для бамбуко:

– корсет і пишна спідниця із квітковим орнаментом і мереживом для жінки, квітка в волоссі;

– капелюх, біла/смуриста сорочка й пончо для чоловіка. Чоловік може гратися з шарфом, а жінка – забрати капелюх у кавалера.

Виконується танець під типле – колумбійський вид гітари й індійську сопілку. Ритми бамбуко вільні й веселі. Цей танець популярний, зокрема, на літніх фестивалях в Сан Педро й Сан Хуані.

Ще один відомий старовинний колумбійський танець – мапале. Вій найбільше поширений на карибському узбережжі країни. Фольклорний варіант цього танцю виконується під удари долонь і барабанний ритм. Хореографія повторює рухи рибки мапале, яку витягли з води: учасники роблять короткі кроки, швидкі, енергійні рухи грудьми, при цьому жіночі рухи трохи м'якші й еротичніші. Танець виконують два ряди танцюристів: чоловічий і жіночий. Як і багато інших колумбійських танців, мапале мав прикладене значення як форма вибору партнера. За традицією, це танець виконують чоловіки з оголеним торсом і у світлих штанах, і жінки, одягнені в індійські спідниці із трави.

Дещо інший танець здавна побутував на тихоокеанському узбережжі. Це курулао, парний танець-гра, у якому чоловік бореться за увагу жінки, намагаючись запросити її на танець. Жінка, принаймні спочатку, чомно відмовляється. Танцюристи найчастіше одягнені в біле, обоє тримають в руках хустинки. Чоловік грається хустинкою, кружляючи і пританцьовуючи навколо партнерки, підсилюючи ефект мімікою та жестами. Дама (теж принаймні спочатку) залишається байдужою до залицянь кавалера й намагається відхилитися від нього, м'яко кружляючи і помахуючи подолом спідниці. Цей танець нагадує кубинську румбу, однак набагато більше плавний.

Танець буйєренге прийшов з узбережжя Атлантики й має, напевно, найсильніше африканське коріння. Це ритуальний танець, що виконувався тільки жінками під звук барабанів, удари й спів хору. Однак, порівняно, наприклад, із мапале, звучання музики тут не настільки сильно подібне африканському. Буйєренге символізує настання дорослого періоду в житті дівчини. Виконується цей танець молодими дівчатами, які тримають корпус прямо й роблять повільні рухи, скоординовані й симетричні. Ноги виконавиці тримають невідривно від підлоги, з'єднуючи коліна разом і трохи згинаючи їх. Рухи стегон – плавні й ритмічні, спокійні, урочисті, як і змахи широким подолом спідниці, що імітують рухи крил метелика або океанські хвилі.

На атлантичному узбережжі Колумбії, де в музиці й танці переважають африканські елементи, народився один із найбільш популярних у цій країні танців – кумбія. Зараз його можна зустріти в Аргентині, Перу, Венесуелі, Чилі й Мексиці.

З точки зору музичного супроводу кумбія становить собою поєднання іспанської й африканської музики. З точки зору хореографії це парний танець, танець-«залицяння»: чоловік впадає за жінкою, тримаючи одну руку за спиною,

а в другий – капелюх, намагаючись запросити даму на прогулянку. Рухи чоловіка й жінки відрізняються. Слід зазначити, що з самого початку танець народився на святі свічок *Fiesta de la Candelaria*, тому в оригінальній, фольклорній версії танцю жінки однією рукою тримають запалені свічки, а другою притримують поділ своєї спідниці. Цими ж свічками можна захиститися від «залицянь» наполегливого кавалера. За деякими даними, свічки тримали чоловіки, передаючи її під час танцю один одному. Рухи дами більше м'які, плавні та стримані, вона ковзає короткими кроками, у той час як чоловік крутиться навколо партнерки, усіяко привертаючи її увагу, в тому числі за допомогою виразної міміки.

Під ритмічні удари барабанів чоловіки й жінки утворювали коло або парну шеренгу, і попарно, по черзі виходили в центр. Опинившись у центрі кола, чоловік і жінка передавали один одному свічку й танцювали в ритмі 4/4. Чоловіки часто використовували сомбреро, розмахуючи ним у повітрі, прагнучи «завоювати» жінку, а жінка розмахувала подолом своєї довгої пишної спідниці, намагаючись, у свою чергу, «спокусити» чоловіка.

Традиційно цей танець виконували молоді чоловіки й жінки, вбрані здебільшого в білий одяг, при цьому жінки одягали довгі багат шарові спідниці, а чоловіки мали капелюхи сомбреро. Крім того, чоловіки мали червону хустку або шарф, який обмотували навколо шиї або використовували ці атрибути для підкреслення малюнку танцю. В сучасному сценічному варіанті цей танець виконується у схожому костюмі: жінки - в пишних спідницях і блузках, що спадають із плечей, чоловіки - в білому одязі з червоною хусткою на шиї.

Цікаво, що серед інструментів, які виконували музичний супровід до цього танцю, спочатку були барабани, маракаси й місцеві волинки, але пізніше до них приєднався завезений з Європи акордеон, і кумбія отримала звичне нині звучання, зберігши традиційний синкопований ритм.

На сьогодні популярність кумбії досить велика, її танцюють навіть у нічних клубах. Звичайно, костюм і хореографія змінилися. Причому настільки, що під мелодію кумбії танцівники виконують кроки із сальси, проте ця мелодія дуже часто звучить на дискотеках. Цікаво, що в сучасному варіанті кумбія – не обов'язково парний танець, а може виконуватися групою жінок і навіть однією жінкою соло.

Танцювальний жанр фольклору льянеро «хоропо» властивий хореографічному мистецтву не тільки Венесуели, а й Колумбії. Зміст танцю, як в венесуельському варіанті, флірт між чоловіком і жінкою. При виконанні хоропо корпус танцюристів залишається майже непорушним, у той час як ноги відбивають чіткий і швидкий ритм. В ньому використовується також величезна кількість поворотів, схожих на рухи вальсу. Існує багато різновидів колумбійського хоропо: центральний, східний, гуаянський, йянеро та інші. Цікавий жіночий костюм у цьому танці: блузка і коротка й пишна спідниця, схожа на екзотичну квітку, та сандалії. У колумбійському хоропо як музичний супровід використовуються арфа й маракаси.

На професійній сцені народне хореографічне мистецтво Колумбії демонструє фольклорний колектив «Антіокія» з міста Медельїна, який по праву вважається культурним емісаром Колумбії у світі – адже він побував із концертами в Чилі, країнах Європи і США. Досить популярний також ансамбль «Tierra Colombian Dance Company». Показово, що виконавці й організатори ансамблю, намагаючись усіляко популяризувати народне хореографічне мистецтво Колумбії, щороку проводять семінари, майстер класи, освітні вечори, причому роблять це безоплатно. Іноді до таких заходів залучаються відомі артисти, танцюристи.

Мальовничість колумбійських танців є причиною посиленої уваги до них сучасних постановників. Ритмічна бадьора мелодія, плавні чіткі рухи, артистизм виконавців, їх яскраве вбрання – все це дає можливість створити на професійній сцені дійсно видовищні танцювальні номери. При цьому, працюючи над вивченням елементів танців Колумбії, необхідно звернути увагу на положення рук, ніг, корпусу в одиночних і парних танцях; своєрідність виконання елементів чоловічої та жіночої лексики, манеру виконання рухів. Особливо слід акцентувати на використанні атрибутів у народних колумбійських танцях, їхньому смислому та емоційному навантаженні.

Водночас танці обох латиноамериканських країн мають багато спільного. Вони запальні й емоційні, передають не лише душевний стан виконавця, а й є відображенням народного характеру. Так, виконавці часто використовують вистукування ногами; вони танцюють зі злегка зігнутими коліньми, всією стопою активно взаємодіючи із землею. Під час вистукувань ноги немовби вбиваються в землю, що символізує впевненість у собі, стійкість, наполегливість. Відповідно, особливо чітко це простежується в чоловічих танцях. Водночас і чоловічим, і жіночим танцям і Колумбії, і Венесуели властиві чуттєвість, пристрасність, часто вони мають гумористичне забарвлення. Спільною їх рисою є також те, що завдяки своїй мелодії, рухам, манері виконання та пластиці, костюмам виконавців яскраві й динамічні танці й Колумбії, і Венесуели неодмінно справляють незабутнє враження на глядачів.

На сьогодні танцювальне мистецтво народів Латинської Америки та його музика найбільш повно демонструються під час численних свят і мальовничих карнавалів. Крім знаменитого бразильського карнавалу, проведення якого привертає увагу всього світу, видовищні карнавали проходять і в інших країнах, зокрема, в Колумбії та Венесуелі. Традиція карнавалів прийшла в Латинську Америку з Європи, але в нових умовах вона невідомо змінилася. На сучасних карнавалах у цих країнах використовуються сюжети африканського походження, маски, елементи індіанських язичницьких культур тощо.

Висновки. Народне хореографічне мистецтво Венесуели й Колумбії представлене яскравими танцями, багато з яких побутують як в одній, так і в іншій країні. Спільним для них є наявність впливу танцювальної культури різних народів, поєднання африканських та європейських танцювальних традицій. Водночас є танці, що є символом саме конкретної країни. Для Венесуели таким танцем є хоропо, для Колумбії — кумбія. Нинішній

популярності танців Колумбії та Венесуели у світі сприяє насамперед їх емоційність, експресивність, яскравий колорит. В їх основі лежить, зазвичай, традиційна ситуація, коли кавалер, щоб завоювати серце дами, проявляє галантність, наполегливість, поступове розпалювання пристрасті, а дама, у свою чергу, демонструє зміну емоційного стану — від холодності та неприступності до прояву почуттів у відповідь. Така ситуація надає танцівникам, окрім застосування власне хореографічних навичок, практично необмежений вибір виразних мімічних засобів, дає змогу кожному проявити свій характер. Відтак, танцівники, що виконують народні танці двох розглянутих латиноамериканських країн на професійній сцені, повинні демонструвати не лише свої хореографічні вміння, а й акторську майстерність, щоб донести до глядача кожен порух серця своїх героїв.

Література

1. Кавеева А.И., Белов В.А. Народно-сценический танец в вузах культуры: история, опыт, проекты // Вестник Казанского государственного университета культуры и искусств. – Казань : КГУКиИ. – №5. – 2006. – с. 111-121
2. Культура Латинской Америки : энциклопедия / РАН, Ин-т Латин. Америки; отв. ред. П. А. Пичугин. – Москва : РОССПЭН, 2000. – 742 с.
3. Лерд У. Техника латиноамериканских танцев. Ч. I. [Текст]: Метод. пособ. / У. Лерд. – Москва : Артист, 2003. – 180 с.
4. Посконина О.И. История Латинской Америки (до XX века) / О. И. Посконина. – Москва : Весь мир, 2005. – 248 с.
5. Останина Д. Народные танцы стран Латинской Америки // Блог об Испании, Латинской Америке и испанском языке [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://blog.centroadelante.ru/bailes-nacionales-america-latina>

References

- 1.Kaveeva, A.I., & Belov, V.A. (2006). Folk stage dance within higher education institutions of culture: history, experience, projects.Vestnik Kazanskogo gosudarstvennogo universiteta kulture i iskusstv, 5, 111-121 [in Russian].
- 2.Pichugin, P.A. (2000). Culture of Latin America. Moscow: ROSSPEN [in Russian].
- 3.Lerd, U. (2003). Latin dance technique. Moscow: Artist [in Russian].
- 4.Poskonina, O. I. (2005). History of Latin America (before XX century).
- 5.Moscow: Ves mir [in Russian].
- 6.Ostanina, D. Folk dances of Latin American countries. Blog ob Ispanii, Latinskoi Americе i ispanskom yazyke. Retrieved from <http://blog.centroadelante.ru/bailes-nacionales-america-latina> [in Russian]